

מדינת ישראל
משרד החינוך
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר עולים
מועד הבחינה : קיץ תשפ"ד, 2024
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 883121

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

הבנה, לשון ומשמעות המילים
יחידת לימוד אחת - לעולים
הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון : הבנה והבעה = 24 נקודות
פרק שני : אוצר מילים ומשמעים ושם המספר = 52 נקודות
פרק שלישי : תחביר ומערכת הפועל = 24 נקודות
סה"כ 100 נקודות.

ג. הוראות מיוחדות : כתבו את התשובות בגוף הבחינה במקומות המיועדים לכך. כתבו בכתב ברור, ציינו סימני פיסוק. קראו את התשובות ותקנו את הדרוש תיקון.

ד. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז השכלה:										
מספר הנבחן ברשימה: _____	שם המוסד: _____										
שם משפחה + פרטי: _____	שם מרכז הבחינה: _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											
שם המעריך: _____											
ציון הבחינה: _____											

בהצלחה!

זכויות החולה ואתיקה רפואית / רות דוידוביץ

1. במשך שנים רבות האחריות על ריפוי המחלות הייתה רק בידי הרופא המטפל. רוב החולים לא בדקו מהן הדרכים הנוספות שעשויות לעזור להחלמה שלהם, והתייחסו לדברי הרופא כאל תעודת ביטוח או אמת מוחלטת. רק בעשורים האחרונים חל שינוי. התחילה להתפתח התופעה של "חוות דעת נוספת", כלומר התייעצות עם רופא או רופאים אחרים.
2. בעבר במקרים רבים החליט הרופא על טיפול מסוים או על נתינת תרופה מסוימת, ולא חשב שיש צורך לשתף את המטופל בהחלטות או בהתלבטויות. לא פעם התלוננו חולים, בבתי-החולים במיוחד, כי בזמן התייעצות רפואית סביב מיטתם התקיימו דיונים, ונעשה שימוש בשפה רפואית שלא הייתה מובנת להם. לעיתים הייתה לחולים הרגשה של זלזול וחוסר רגישות מצד הרופאים כלפי החולים. גם כאשר היו חולים שביקשו הסבר, הם נתקלו לפעמים בתגובה של חוסר סבלנות, כאילו לא בס ובגופם מדובר.
3. ברור לגמרי שהמצב הזה לא נגרם מרוע לב, אלא בעיקר מחוסר מודעות. הרופא בדרך כלל נפגש עם המטופל במרפאה. המרפאה היא הסביבה הטבעית לרופא, משום שהוא עובד שם. למטופל לעומת זאת זו אינה סביבה טבעית, ולכן הרופא חייב להיות מודע לכך.
4. לפני כשני עשורים נערכו בכנסת דיונים בנושא, והוחלט לחוקק את "חוק זכויות החולה". מטרת החוק הייתה להסדיר את זכויות החולים והמטופלים. מדברי ההסבר להצעת החוק אפשר ללמוד על כוונת החוק: "מדובר באנשים שבגלל מצבם המיוחד הם חשופים לפגיעה בזכויותיהם הבסיסיות הן מבחינה חוקית והן מבחינה אנושית. אנשים אלו נתונים במצב של חולשה ואי ודאות, בהרגשה של תלות במטפלים ובתנאים של לחץ נפשי. יש להבטיח למטופלים גישה אנושית ומתחשבת".
5. החוק קובע את זכויות החולה המקבל טיפול רפואי ומגן על כבודו ועל פרטיותו. הוא מחזק את מעמד החולה וקובע מספר זכויות: הזכות לקבלת טיפול רפואי, הזכות לשמירה על כבודו ופרטיותו של המטופל, הזכות לטיפול רפואי מדעת, כלומר, להבנת כל פרטי הטיפול: התוצאות והסיבוכים האפשריים, הזכות לקבלת מידע רפואי, הזכות לסודיות רפואית והזכות לחוות דעת נוספת.

מעובד על פי מבחן סיום ברמה ד' – הנחלת הלשון אוקטובר 2011

פרק ראשון – הבנה והבעה (24 נקודות)

ענו על שתי שאלות מתוך השאלות 1-3.

1. מה היה היחס בין החולה המטופל לבין הרופא בעבר לפי פסקאות 1 ו-2?

א. מבחינת החולה: (3 נק')

ב. מבחינת הרופא: (3 נק')

2. בפסקה 1 כתוב: "רק בעשורים האחרונים חל שינוי".

מהם השינויים שחלו בעשורים האחרונים?

א. אצל המטופלים: (3 נק')

ב. בכנסת: (3 נק')

3. איזו כותרת היא המתאימה ביותר לפסקה 4? (סמנו) (6 נק')

א. חוק זכויות החולה

ב. דיוני הכנסת לפני כשני עשורים

ג. חולים במצב של חולשה ואי ודאות

יש לענות על שתי השאלות הבאות:

4. התחום שבו עוסק הטקסט הוא (הקיפו את התשובה הנכונה): (6 נק')

א. מידע רפואי

ב. זכויות המטופלים

ג. איכות הטיפול

5. מהן זכויות החולה שמופיעות בסוף הטקסט? (6 נק')

פרק שני – אוצר מילים ומשמעים ושם המספר (52 נקודות)

יש לענות על כל השאלות בפרק זה (שאלות 6-14).

6. בפסקה 1 כתוב: "... הדרכים הנוספות שעשויות לעזור להחלמה שלהם...".
מילה מתאימה להחליף את המילה "החלמה" (סמנו):

א. חלום

ב. החלפה

ג. הבראה

7. בפסקה 3 כתוב: "... המצב הזה לא נגרם מרוע לב, אלא בעיקר מחוסר מודעות".
הכוונה במשפט זה היא (סמנו):

א. הרופאים לא ידעו שהחולים מרגישים זלזול וחוסר רגישות

ב. הרופאים בדרך כלל נפגשים עם המטופלים במרפאה

ג. הרופאים דנים במצב החולים, ומשתמשים בשפה רפואית

8. בפסקה 2 מופיעה המילה: "התלבטויות".
הפירוש של המילה התלבטויות הוא: (סמנו)

א. דברים שנראים בולטים

ב. קשיים בקבלת החלטה

ג. התייעצויות

9. בטקסט מופיעה המילה "חולשה" (פסקה 4).

במילון "ספיר" (מאת איתן אבניאון) ישנם ההסברים הבאים למילה "חולשה":

א. חוסר כוח גופני או נפשי. בגלל התאונה הנהג הרגיש חולשה ונלקח לבית החולים.
ב. משיכה, צד חלש של האדם. הוא לא מצליח לרדת במשקל, כי יש לו חולשה למתוקים.

א. המילה "חולשה" בפסקה 4 מתאימה להסבר בסעיף _____ במילון. (4 נק')
ב. כתבו משפט אחד משלכם עם המילה "חולשה או חולשות", שלא מתוך הטקסט. (4 נק')

10. לפניכם צירופי מילים:

א. חוסר סבלנות ב. הצעת החוק ג. לחץ נפשי

שבצו אותם במשפטים הבאים:

1. בכנסת עברה _____ ברוב קולות. (2 נק')

2. במלחמה הילדים הרגישו _____. (2 נק')

3. הילד היה עייף, לכן הוא התנהג ב _____. (2 נק')

11. נרדפות וניגודי משמעות

בפסקה 2 כתובה המילה "זלזול". (4 נק')

סמנו את המילה המנוגדת למילה זלזול:

א. פחד

ב. שמחה

ג. כבוד

12. שדה סמנטי

במאמר מופיעות המילים הבאות: חוק זכויות, דיונים, הצעת חוק
מילים אלה שייכות לשדה הסמנטי הבא (סמנו):

(4 נק')

טיפול רפואי, עבודת הכנסת, כבוד המטופל

13. א. דרך התצורה של המילים הבאות היא "הלחם בסיסים".

פרקו את ההלחמים למרכיביהם.

דוגמה: רמזור רמז+אור

(1 נק')

כְּפֹמֵט _____

(1 נק')

שְׁלֵדָג _____

(1 נק')

מִינִיבּוּס _____

(1 נק')

קֶטְנוֹעַ _____

1) נק' לכל תשובה נכונה,
סה"כ 8 נק')

ב. מיינו את השמות שבמחסן לפי המשקלים.

מְקַטֵּל (מכשירים וכלי עבודה)	סיומת אי (בעלי מקצוע)	קָטֵל (בעלי מקצוע)	קָטֵלָת (מחלות)

מחסן: חֻקְלָאִי, צְהָבָת, מְשָׂאָף, צַבֵּעַ, מַחְבֵּט, שְׁעָלָת, זָבָן, בְּנָאִי

14. שם המספר

כתבו במילים את המספרים:

(2 נק')

א. שילמתי 57 ש"ח עבור כרטיס להצגה. _____

(2 נק')

ב. מחירי הנסיעה בתחבורה הציבורית ירדו ב-33% _____

(2 נק')

ג. 17 תלמידות _____ יצאו לטיול.

פרק שלישי – תחביר ומערכת הפועל (24 נקודות)

פרק זה כולל שמונה שאלות:

ארבע שאלות (15-18) מתחום התחביר.

ארבע שאלות (19-22) מתחום הפועל.

ענו על ארבע שאלות. תוכלו לבחור מתחום התחביר או מתחום הפועל או משניהם, כרצונכם.

תחביר

15. בעבר במקרים רבים החליט הרופא על טיפול מסוים. (6 נק')
סמנו את הנושא במשפט בקו אחד ואת הנושא בשני קווים.

16. רוב החולים לא בדקו מהן הדרכים הנוספות שעשויות לעזור להחלמה שלהם. (6 נק')
סמנו את הנושא במשפט בקו אחד ואת הנושא בשני קווים.

17. לחולים הרגשה של זלזול מצד הרופאים, אך הרופאים עשו זאת מחוסר מודעות. (6 נק')
זהו את סוגו של המשפט (סמנו את הנכון):

פשוט מאוחה (מחובר) מורכב

18. שינוי בזכויות החולים מופיע בחוק שנחקק בכנסת. (6 נק')
זהו את סוגו של המשפט (סמנו את הנכון):

פשוט מאוחה (מחובר) מורכב

מערכת הפועל

19. א. כתבו את השורש של כל שם פעולה.
ב. כתבו פועל בנטייה מאותו השורש (לפי בחירתכם).

שם הפעולה	שורש	פועל בנטייה
רְשִׁימָה	ר.ש.ם	רשמתי
דָּבַר		
הִצְהָרָה		
בְּדִיחָה		

20. כתבו בטבלה את הבניין ואת הגוף של הפעלים הבאים:
(1 נק' לכל תשובה נכונה, סה"כ 6 נק')

הפועל	הבניין	הגוף
מְשַׁתֵּעַל		
הִצְלִיחוּ		
נִפְרְדְּתִי		

21. השלימו את החסר, הקפידו על צורת הגוף הנכונה:
דוגמה: בזמן עבר: הם הִצְלִיחוּ; בזמן עתיד: הם יצליחו.

- א. בזמן הווה: היא נִשְׁאָרְת; בזמן עבר: היא _____ (2 נק')
- ב. בזמן עתיד: אתם תִּגְמְרוּ; בזמן הווה: אתם _____ (2 נק')
- ג. בזמן עבר: אנחנו סִפְרְנוּ; בזמן עתיד: אנחנו _____ (2 נק')

22. "... סביב מיטתם התקיימו דיונים..." (פסקה 2)

בפועל "התקיימו" ציינו את:

- א. הבניין _____ (2 נק')
- ב. השורש _____ (2 נק')
- ג. הקיפו את משמעות הבניין: (הקיפו במעגל את התשובה הנכונה) (2 נק')

גרימת פעולה; הדדיות; פעולה סבילה

